

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KAWUSI?

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Zanim KAWA stała się KAWĄ, była KAFA. Przemiana bezdźwięcznej KAFY w dźwięczną KAWĘ nastąpiła na początku XVIII w. Jak pisze prof. Andrzej Bańkowski „tę wersję nazwy z -f- zwykło się składać na karb dominacji kupców ormiańskich w rozpowszechnianiu kawy w Europie (orm[iańskie] -f- zamiast osm[ańskiego] -v-)”. Kiedy przyjrzymy się nazwom kawy w różnych językach europejskich, dostrzeżemy, że większość ma jednak formę z -f-, podobną do naszej dawnej, siedemnastowiecznej (np. rosyjskie кофе, serbskie kafa / кафа, niemieckie Kaffee, duńskie, szwedzkie i norweskie kaffe, francuskie café, angielskie coffee, włoskie caffè, hiszpańskie i portugalskie café), a jedynie nieliczne mają wersję z -v-, podobną do naszej współczesnej (np. czeskie i słowackie káva, chorwackie kava, węgierskie kávé). Dźwięczność to wpływ ormiański (ormiańskie kahve z arabskiego quahwa). Ponoć KAWA – zanim stała się napojem – była potrawą: „kula rozartego z tłuszczem owocu [kawowca] stanowiła dzienną porcję jada niektórych koczowników afrykańskich”, jak relacjonuje Władysław Kopaliński. Sfermentowane owoce wykorzystywane były także do wyrobu wina, a dopiero w XIV w. w Arabii odkryto właściwości kawowych ziaren, które najpierw palono, później mielono, a następnie używano do przygotowania naparu, znanego dziś jako KAWA. Pogański napój został „dopuszczony do spożycia przez chrześcijan” przez papieża Klemensa VIII na przełomie XVI i XVII w. Musiało jednak minąć jeszcze pół wieku, zanim KAWA na dobre zaczęła się rozpowszechniać w Europie: najpierw jako napój podawany tylko w kawiarniach (pierwsza powstała w Londynie w 1652 roku), bo palenie kawy było pracochłonne i nie zawsze kończyło się sukcesem, dopiero po kolejnym półwieczu – również w domach.